

Наддніпрянини, не існує, що підкреслює теоретичну та практичну необхідність пропонованого дослідження.

Література

1. Антонян Ю.М. Миф и вечность. М.: Логос, 2001. 464 с.
2. Атрошенко Г.І. Первісні архетипні образи вогню та сонця в українському фольклорі. URL: <http://conference.mdpu.org.ua/viewtopic.php?f=28&t=1047>.
3. Білецький Л. Історія української літератури. Курс лекцій. Сімферополь: Просвіта, 2005. 180 с.
4. Воропай О. Звичаї нашого народу. К.: Центр уч. літ., 2008. 416 с.
5. Дмитренко М. Що таке символ? // Потапенко О., Дмитренко М., Потапенко Г. та ін. Словник символів. К.: Ред. часопису «Народознавство», 1997. С. 5.
6. Етнографія України. Вид. 2-ге, перероб. Львів: Світ, 2004. 520 с.
7. Історія української літератури (Нова українська література). К.: Центр уч. літератури, 2011. 408 с.
8. Кафорський В.І. Етнологія. К.: Центр уч. літератури, 2006. 432 с.
9. Кирчів Р. Із фольклорних регіонів України. Львів: Світ, 2002. 351 с.
10. Костомаров М. Славянская міфологія. К.: Либідь, 1994. 382 с.
11. Лозко Г. Українське народознавство. К.: Зодіак-Еко, 1995. 368 с.
12. Телеуця В. Символи космогонічного ряду в художній системі фольклору Подунав'я. *Література. Фольклор. Проблеми поетики*: зб. наук. праць. Вип. 28 / Редкол. : А.В. Козлов (відп. ред.) та ін. Ч.1. К.: Твім інтер, 2007. С. 286–299.
13. Філоненко С.О. Усна народна творчість. К.: Центр уч. літератури, 2008. 416 с.

Совгіра Ю.Є.

магістрантка

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

ПОЕТИЧНИЙ ДОРОБОК В. РОМАНОВСЬКОГО: ТЕМАТИЧНИЙ ПОЛІФОНІЗМ ТА ПРОБЛЕМНИЙ ДІАПАЗОН

Анотація. У науковій статті представлені особливості творчого доробку харківського письменника В. Романовського. Зроблено акцент на

тому, що поетичний доробок В. Романовського, вражає незвичайним багатством життєвого матеріалу й різноманітністю форм його художнього вираження, характеризується гуманістичною спрямованістю, широтою тематики. Поетичні твори письменника відзначаються змістовою свободою, співіснуванням тем різнопланового діапазону, тематичний поліфонізм відображає їх глибину, розмаїття і суперечливість самого життя.

Ключові слова: поезія, художнє слово, література, літературознавча розвідка, біографізм.

Початок ХХІ століття став благодатним ґрунтом для розвитку творчого потенціалу великої кількості сучасних українських поетів, творчі надбання яких потребують всебічних наукових розвідок. У своїх віршах поети сьогодення вдаються до різноманітних експериментальних творчих пошуків, намагаючись віднайти власну нішу у поетичному світі, дають власну оцінку змінам, що відбуваються у житті країни. Творчість цих поетів сьогодні досліджується в різних аспектах: її світоглядна основа, своєрідність версифікації й художніх образів, концепту любові і засоби його вираження, традиції і новаторство тощо [9, с. 124].

Одним із таких митців сучасності є харківський поет В. Романовський, чий ліричні твори ставали темою лишень декількох наукових досліджень та потребують більш детального аналізу. Творчістю В. Романовського цікавились такі літературознавці і критики: Ю. Герасименко, І. Мірошніченко, В. Верховень, Ю. Стадніченко, В. Долганов, І. Мироненко, В. Колісник, Т. Шарова та ін.

У літературознавчих розвідках про В. Романовського, на жаль, не приділяється достатня увага з'ясуванню функцій фольклорних елементів у творчості письменника. Вони простежуються побіжно й непослідовно, хоча цей аспект аналізу проблеми за своїм значенням повинен займати провідне місце, оскільки він дає можливість виявити специфіку художніх принципів у використанні письменником народнопоетичного матеріалу. На наш погляд, звернення В. Романовського до фольклору не було звичним продовженням загальної художньої традиції.

З темою праці нерозривно пов'язане широке коло питань про ставлення людини до суспільства, про форми її свідомої й активної діяльності, про виховання не тільки громадянських почуттів, а й моральних, естетичних принципів: людина праці, людина високої громадянської самосвідомості – у центрі багатьох романів, повістей харківських письменників: В. Добровольського, Б. Силаєва, М. Шаповала, І. Багмута, В. Бондаря та ін.

Тематика віршів В. Романовського різноманітна. Поет стверджує в них

велич діянь простої людини, оспівує її подвиги у дні Великої Вітчизняної війни, подає власні філософські роздуми щодо сенсу буття та існування людини в суспільстві тощо. У низці віршів з великою теплотою розповідається про трудівників, про їх мирну творчу працю, зосереджується увага навколо любовної, пейзажної та громадянської лірики [3, с. 256].

Поетичний доробок В. Романовського, вражаючи незвичайним багатством життєвого матеріалу й різноманітністю форм його художнього вираження, характеризується гуманістичною спрямованістю, широтою тематики. Поетичні твори письменника відзначаються змістовою свободою, співіснуванням тем різнопланового діапазону, тематичний поліфонізм відображає їх глибину, розмаїття і суперечливість самого життя. Але теми життя і смерті, свободи і творчості реалізуються не в річищі абстрактних філософських узагальнень, а осмислюються у процесі внутрішнього самопізнання і представлені на тлі актуальних проблем тогочасся [4].

В. Романовський належить до середнього покоління українських поетів, які плідно працюють саме сьогодні. Слід наголосити на тому, що В. Романовський починав надто традиційно, але в якусь мить здійснив творчий прорив, чим здивував багатьох [6]. Окрім традиційних віршів, Романовський займається ще й написанням паліндромів, інших зорових та експериментальних творів.

З під пера поета вийшли такі збірки поезій: «Одна така земля» (Х., 1984), «Благовіст» (Х., 1993), «У дива на виду» (Х., 1996), «Князівство любові» (Х., 2000), «До квіту хризантем» (Х., 2002), «Цвіт озимини» (Х., 2005), «А я повім тобі...» (Х., 2006), «Да святится имя твоє» (в перекладі російською мовою. Х., 2006)), «Заоскільська сторона» (Х., 2007), «...А розстані серце не хоче!» (Х., 2010), «Ваба забав» (Х., 2011), «Іще літаю уві сні...» (Х., 2012), «Ласкавка» (Х., 2013), «Волошечка» (Х., 2014) та книжки есеїв та бесід «Осяяла натхненням Слобожань» (Х., 2013).

Провідні теми творчості – любов до рідної землі, єдність людини з природою, велична сила кохання, гострі морально етичні проблеми життя. У творчому доробку також є літературознавчі та критичні статті, кілька оповідань та нарисів, переклади віршів, переважно російських та білоруських поетів [5].

В. Романовський належить до середнього покоління українських поетів, які сьогодні плідно працюють. У віршах В. Романовського є й індивідуальних ситуації і положення; виражальний і зображальний ряд його творів тяжіє до загальності, типовості, усередненості [1, с. 116]. Гострі суспільні питання, що висвітлені в літературному доробку В. Романовського, зазвичай розмежовуються автором. Кожен окремий твір поетичного

характеру завжди ґрунтується на одній гострій проблемі. Митець не прагне одразу синтезувати декілька питань, його завдання – розглянути весь спектр проблем нашого життя, проте поступово, планомірно в кожному наступному творі.

Характеризуючи творчість В. Романовського, можна виділити такі основні мотиви:

– оспівування образу України як єдиної, безмежно дорогої кожному українцеві Вітчизни, без якої життя втрачає сенс;

– утвердження неповторності кожної особистості, національної гідності як головної передумови повноцінного життя народу, високої цінності людини праці;

– осмислення філософського буття – природи, людини, суспільства; новаторство, яке виявляється насамперед у глибокому щирому інтересі до внутрішнього світу людини;

– відтворення оптимізму, патріотизму, віри в майбутнє рідного народу, в перемогу добра й справедливості;

– зображення суспільства в період Великої Вітчизняної війни та повоєнний час [7, с. 273].

Особистісна лірика В. Романовського сама по собі – це складний і особливий предмет письменницького дослідження, якого ми перед собою не ставимо, але зазначимо, що не кожен поета знаходить у собі сміливість винести на розтин загалу своє особисте життя – той потаємний скарб власної душі, адже лірична гілка будь-якої творчості – сама по собі занадто вразлива перш за все тим, що вона, як би презентує в очах читача оголену душу автора, а на подібне одкровення здатен не кожний [2].

В. Романовський своїми поетичними творами досягає найвищих вершин духовності. Для нього жінка – подруга, кохана, дружина, і, передовсім – богиня! І саме про неї і для неї складає він «величний гімн жіночності і вроди». Для ліричного героя самотньої творчості поета любов – це свято, «зоряний політ» у феєричну ніч нестямного кохання. Він є ліриком, який у своїх помислах не припиняє блукати улюбій його серцю в пошуках давно вже знайденої любовної і протягом десятиліть не припиняє освідчуватись перед нею у своїх захмарних почуттях [8].

Письменник у поетичних творах не використовує екзотичних картин життя, пейзажів, оскільки прагне писати твори мистецтва слова, спираючись на ті факти, що виступають реаліями для кожного з нас, знайомить з дійсністю, що знайома реципієнту. У художніх творах В. Романовський акцентує увагу на цінності поетичного слова, що виступає відображенням динаміки життя, оскільки покликане досліджувати й аналізувати.

Письменник наголошує на необхідності поезії не для мистецтва, а для мети порушувати та вирішувати нагальні проблеми, оскільки виступає засобом спілкування з читачем.

Отже, від філософських роздумів і високих громадянських мотивів, від публіцистики, гнівної і пристрасної, до ніжної лірики та епічної розповіді про людей і їх щоденне життя – така палітра поета, гама його оповіді про дороге і рідне, про ненависне і прокляте. Письменник зумів знайти суто свою, автономну, не схожу на інших інтонацію, манеру, сформувавшись у самотню творчу індивідуальність.

Література

1. Бінкевич О. С. Поет і перекладач: [бесіда з письм. Олексієм Бінкевичем]. *Осяяла натхненням Слобожань*: есеї та бесіди. 2013. С. 116 – 124.

2. Краєзнавча книга Харківщини 2008 [Текст]: анотований каталог видань / Упр. культури і туризму Харк. облдержадмін., Харк. обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: Н. І. Грайворонська, Л. М. Конопля. Х.: ХОУНБ, 2011. 26 с.

3. Ландшафти князівства любові [Текст]: поезія В'ячеслава Романовського. *Літературна Харківщина. Поезія: есеїстика, портрети, рецензії*. Х., 2007. С. 256–268.

4. Поетичні майстерні. Віртуальна сторінка В'ячеслава Романовського. URL: http://maysterni.com/user.php?id=4769&contest_id=0.

5. Романовський В. Ласкавка: інтимна лірика різних років. Харків: Федорко, 2013. 317 с.

6. Хворост Л. Анатолій Перерва: «Зазвучало слово – втримати б його...». URL: <http://kharkiv-nspu.org.ua/archives/2838>.

7. Шарова Т. М., Саєнко Ю. В. Іван Багмут: тематичний спектр та світоглядні орієнтири. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2013. № 22(281). С. 273–279.

8. Шарова Т. М. Жіноча проза: теоретичні засади визначення та класифікація. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Карабіна*. № 745. Серія «Філологія». Вип. 49. Харків, 2006. 214 с.

9. Шарова Т. М. Теоретичні аспекти дискурсу українських письменників 20-30 - х рр. ХХ ст.: тематичний спектр та рецептивна естетика. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: Філологія. Вип. 10. Маріуполь: МДУ, 2014. С. 124–132.